

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsbyrån

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Byråchef
Elisabeth Storfors

Justerat
Omedelbart

Nr 27

Utlåtande om utkastet till statsrådets förordning om
ändring av bilagan till statsrådets förordning om en
referensram för examina och övriga samlade
kompetenser
ÅLR 2022/2086
72 U2

Beslut

Undervisnings- och kulturministeriet har begärt att Ålands landskapsregering yttrar sig över regeringens förslag till ändring av bilagan till statsrådets förordning om en referensram för examina och övriga samlade kompetenser, VN/8041/2022.

Den nu aktuella ändringen i referensramen för examina och övriga samlade kompetenser i Finland föreslås uppdateras och kompletteras genom en ändring av bilagan till statsrådets förordning (120/2017).

Enligt förslaget skulle bilagan till statsrådets förordning om en referensram för examina och övriga samlade kompetenser ändras. Enligt förslaget skulle en utbildning som handleder för examensutbildning samt folkhögskolornas utbildning inom det fria bildningsarbetet som riktar sig till läropliktiga fogas till nivå tre (3) i bilagan.

Ålands landskapsregering beslöt att yttra sig till Utbildnings- och kulturministeriet gällande regeringens förslag till ändring av bilagan till statsrådets förordning om en referensram för examina och övriga samlade kompetenser, VN/8041/2022 enligt följande.

Enligt 18 § 14 punkten självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om undervisning. Enligt motiven till självstyrelselagen hör läroplikten till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Landskapets behörighet inom undervisning är dock i viss mån inskränkt genom 27 § 4,13 och 30 punkten i självstyrelselagen som anger att rättsområdena internationella fördrag och handelssjöfart samt behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården hör

till riksbehörighet. Med anledning av detta regleras hälso-, sjukvårds-, samt sjöfartsutbildning på Åland genom överenskommelseförordningar med riket. Till rikets kompetens hör även enligt motiven till 27 § 3 mom. i självstyrelselagen att bestämma om vilka fordringar en läroinrättning ska uppfylla för att ha dimissionsrätt till statens universitet samt den kunskap och skicklighet som fordras för att vinna kompetens som godkänns av staten. Därmed utgör studentexamen riksbehörighet i det avseende att den medför allmän behörighet för studier i universitet eller högskola i riket. Därtill har riket exklusiv behörighet i fråga om erkännande av formella kvalifikationer inom vissa yrkesområden.

Landskapet Åland saknar för närvarande en egen referensram för examina och övriga samlade kompetenser för utbildningar på Åland. I en åländsk referensram kunde studentexamen och de examen som Åland inte har behörighet för intas med stöd av 19 § 3 mom. i självstyrelselagen.

Med hänvisning till behörighetsfördelningen inom utbildningsområdet, är det oklart hur en finländsk referensram kunde beakta åländsk lagstiftning och åländska examen.

Ålands landskapsregering konstaterar att förslaget till förändringar i referensramen inte berör den åländska undervisningen i det här skedet eftersom Åland har egen lagstiftning inom området.

Bakgrund

En nationell referensram för examina och övriga samlade kompetenser föreskrivs i lagen (93/2017) och statsrådets förordning (120/2017).

Finlands referensram för examina är baserad på Europaparlamentets och -rådets rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer (European Qualifications Framework, EQF) för att främja livslångt lärande. Finlands referensram för examina är även enhetlig med den europeiska referensramen för högskoleexamina (European Higher Education Area (EHEA) qualifications framework).

Finlands referensram för examina beskriver de examina, lärokurser och övriga omfattande samlade kompetenser som ingår i vårt nationella utbildningssystem. Referensramen omfattar bland annat allmänbildande utbildning, yrkesutbildning och högskoleutbildning.

Examina, lärokurser och övriga omfattande kompetenshelheter har indelats i åtta nivåer på basis av den kompetens som de förutsätter. Den kompetens som produceras av varje nivå är definierad i en statsrådsförordning och beskrivningarna motsvarar kvalifikationsnivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Målet med referensramarna för kvalifikationer är att underlätta jämförelser mellan olika länders examina och examensnivåer samt att på det sättet främja mobilitet och livslångt lärande. Nivåerna i referensramarna för kvalifikationer beskriver vad en person som avlagt en examen, lärokurs eller kompetenshelhet vet, förstår och kan göra. Kompetensen beskrivs på det sätt som överenskommit i europeiskt samarbete.

Enligt det nu aktuella förslaget till ändring skall bilagan till statsrådets förordning om en referensram för examina och övriga samlade kompetenser ändras. Enligt förslaget fogas till nivå tre (3) i bilagan den utbildning som handleder för examensutbildning samt folkhögskolornas utbildning inom det fria bildningsarbetet som riktar sig till läropliktiga.

Den nya utbildningen som handleder för examensutbildning ersätter den nuvarande utbildningen som förbereder för gymnasieutbildning (LUVA) och den nuvarande utbildningen som handleder för yrkesutbildning (VALMA). Den nya utbildningen börjar den 1 augusti 2022.

Folkhögskolornas utbildning inom det fria bildningsarbetet som riktar sig till läropliktiga har börjat i augusti 2021.
